

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCIProjekt współfinansowany przez
Unię Europejską w ramach
Europejskiego Funduszu
Społecznego**UNIA EUROPEJSKA**
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Nazwa przedmiotu		Kod ECTS	
Geografia polityczna		7.1.0375	
Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot			
Katedra Geografii Rozwoju Regionalnego			
Studia			
wydział	kierunek	poziom	pierwszego stopnia
Wydział Oceanografii i Geografii	Geografia	forma	stacjonarne
		moduł	wszystkie
		specjalnościowy	wszystkie
		specjalizacja	wszystkie
Nazwisko osoby prowadzącej (osób prowadzących)			
prof. UG, dr hab. Jan Wendt			
Formy zajęć, sposób ich realizacji i przypisana im liczba godzin		Liczba punktów ECTS	
Formy zajęć		4	
Wykład, Ćw. laboratoryjne		Zajęcia wymagające bezpośredniego udziału nauczyciela akademickiego:	
Sposób realizacji zajęć		udział w wykładach 30 godzin;	
zajęcia on-line, zajęcia poza pomieszczeniami dydaktycznymi UG, zajęcia w sali dydaktycznej		udział w ćwiczeniach 20 godzin;	
Liczba godzin		udział w egzaminie 2 godziny;	
Wykład: 30 godz., Ćw. laboratoryjne: 20 godz.		udział w konsultacjach 8 godzin;	
		Łączna liczba godzin 60 godzin,	
		Liczba punktów ECTS: 2	
		Praca własna studenta:	
		przygotowanie do egzaminu (studiowanie literatury)	
		zajęcia praktyczne (przygotowywanie się do zajęć, samodzielne wykonywanie prac, zadań projektowych, badawczych itp.)	
		50 godzin,	
		Liczba punktów ECTS: 2	
		Sumaryczny nakład pracy studenta: 110 godzin.	
Cykl dydaktyczny			
2019/2020 letni			
Status przedmiotu		Język wykładowy	
obowiązkowy		polski	
Metody dydaktyczne		Forma i sposób zaliczenia oraz podstawowe kryteria oceny lub wymagania egzaminacyjne	
		Sposób zaliczenia	
		- Zaliczenie na ocenę	
		- Egzamin	
		Formy zaliczenia	

<ul style="list-style-type: none"> - Analiza tekstów z dyskusją - Analiza zdarzeń krytycznych (przypadków) - Dyskusja - Metoda projektów (projekt badawczy, wdrożeniowy, praktyczny) - Praca w grupach - Rozwiązywanie zadań - Wykład <ul style="list-style-type: none"> •wykład •wykład problemowy •wykład konwersatoryjny •wykład z prezentacją multimedialną - Wykład konwersatoryjny - Wykład problemowy - Wykład z prezentacją multimedialną - Ćwiczenia <ul style="list-style-type: none"> •ćwiczenia laboratoryjne: analiza tekstów z dyskusją •metoda projektów (projekt badawczy, praktyczny) •praca w grupach •analiza przypadków •dyskusja •przeprowadzenie badań ankietowych (geografia elektoralna) 	<ul style="list-style-type: none"> - egzamin ustny - wykonanie pracy zaliczeniowej - projekt lub prezentacja - Wykład <ol style="list-style-type: none"> 1. egzamin ustny / z pytaniami (zadaniami) otwartymi Ćwiczenia 2. oceny częściowe za udział w dyskusji 3. kolokwium 4. przygotowanie i przedstawienie prezentacji 5. przeprowadzenie badań ankietowych i prezentacja ich wyników (ustna) - ustalenie oceny zaliczeniowej na podstawie ocen częściowych otrzymywanych w trakcie trwania semestru - kolokwium <p>Podstawowe kryteria oceny</p> <p>Wykład</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Rozumienie podstawowych pojęć, koncepcji i terminologii z zakresu przedmiotu oraz poprawne posługiwanie się nimi. 2. Opanowanie podstawowej faktografii z zakresu przedmiotu. 3. Opanowanie umiejętności poprawnej analizy materiału faktograficznego i jego poprawna interpretacja. <p>Ćwiczenia</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Umiejętność zebrania koniecznych do analizy wybranego zagadnienia danych faktograficznych i ich krytyczna ocena. 2. Udział w dyskusji na zajęciach, prezentacja swoich spostrzeżeń, poprawność wnioskowania na podstawie zebranych danych. 3. Poprawne, terminowe, zespołowe opracowanie wybranego problemu z zakresu tematyki zajęć i jego prezentacja multimedialna. 4. Poprawne metodologicznie i merytorycznie przygotowanie i przeprowadzenie badań ankietowych oraz analiza i prezentacja wyników badań.
---	--

Sposób weryfikacji założonych efektów kształcenia**Określenie przedmiotów wprowadzających wraz z wymogami wstępnymi****A. Wymagania formalne**

brak

B. Wymagania wstępne

posiadanie podstawowej wiedzy z zakresu geografii społeczno-ekonomicznej, ekonomii, historii, socjologii, podstawowa znajomość jednego z konferencyjnych języków obcych

Cele kształcenia

- poznanie podstawowych pojęć, zarysu historii, zakresu i metod badań geografii politycznej i geopolityki,
- przedstawienie historycznych, ekonomicznych i społecznych uwarunkowań zmian na współczesnej mapie politycznej świata,
- wieloaspektowa analiza zróżnicowania, ocena i klasyfikacja państw i ugrupowań politycznych,
- analiza i ocena przemian i konfliktów politycznych w ujęciu regionalnym, kontynentalnym i globalnym w aspekcie geograficznym oraz identyfikowanie potencjalnych regionów konfliktów,
- przedstawienie głównych problemów politycznych współczesnego świata, procesu i skutków globalizacji.

Treści programowe

Wykład: „Geografia polityczna” (30 godz.)

1. Zakres i tematyka zajęć. Podstawowa literatura przedmiotu. Warunki zaliczenia. Czym zajmuje się Geografia polityczna. Podstawy teoretyczne geografii politycznej. Przedmiot, metody badań, klasyczne ujęcie geografii politycznej, polityka i politologia, współczesne badania. Geopolityka i jej badania. Poglądy Romera i Nałkowskiego, „Mitteleuropa”, szkoły w geopolityce. Powrót klasycznej geopolityki?
2. Państwo i jego atrybuty przestrzenne. Geneza państw, granice, zasady delimitacji, kształt i wielkość państwa, lokalizacja stolicy, przestrzenny rozwój państw. Siła i potencjał państwa. „Ile dywizji ma papież?” Rozwój i upadek imperiów. Kolonie i metropolie, podział kolonialny świata i jego konsekwencje. Proces dekolonizacji w XX w. Nowe procesy kolonizacji gospodarczej. Globalizacja i tania produkcja. Czy warto tanio kupować?
3. Zmiany granic w Europie w I poł. XX w. Europa i świat po 1989., procesy integracyjne i dezintegracyjne. Podział Rosji, Jugosławii i Czechosłowacji oraz zjednoczenia Niemiec. Kształtowanie się granic Polski. Granice po I WW, II WW. Nowe granice i sąsiedzi po 1989. Mniejszości narodowe, etniczne, religijne i językowe w Polsce. Polacy poza granicami kraju. „Drang nach Osten oder Westen?”
4. Mniejszości narodowe i etniczne w „nowych” państwach Europy. Case study: Macedonia, BiH, Rumunia, Słowacja, Węgry. Romowie w Europie. Wzrost radykalnych i narodowych ruchów w Europie. Szkoci i Brexit. Czy w Europie powstaną nowe państwa: Baskonia, Katalonia, Korsyka,

- Padania, Szkocja, Walonia? Nowe państwa w Afryce: Sudan Południowy, Sahara Zach.(?), państwo Tuaregów (?), kalifat Boko Haram (?).
5. Społeczność islamska w krajach Unii Europejskiej. Muzułmanie w Europie – goście czy gospodarze. Terroryzm, gospodarka, prawo islamskie w krajach UE. Harle Hebdo – czy można zabić żart? Mniejszość islamska we Francji, UK, Skandynawii oraz w Niemczech. Wojna w Syrii i tragedia Aleppo. Migracja z państw islamskich Afryki i Bliskiego Wschodu. Zamachy terrorystyczne w Europie. Czy w Europie już trwa wojna?
6. Polityka zagraniczna Polski na przełomie XX w. i XXI w. Polacy w Afganistanie i Iraku. Polska i Ukraina. Krym i wojna na Ukrainie. Historyczne uwarunkowania polskiej polityki wschodniej, mniejszość polska na wschodzie. Wojska USA w Polsce. „Lengyel, Magyar – két jó barát...”. UE, NATO i „opcja niemiecka, czy raczej „Międzymorze”?” Polska polityka zagraniczna po 2016r. Czy Polska powstaje z kolan?
7. Zróżnicowanie etniczne ludności świata. Zróżnicowanie językowe, religijne (kasty), rasowe a państwo narodowe. Wielkie religie świata i ich wyznawcy. Konflikty religijne w świecie islamu. Szyici v. sunnici. Konflikt Indie v. Pakistan. Polityka zagraniczna Watykanu. Laicyzacja v. liberalizacja. „Do You speak English? – angielski – lingua franca XXI w.”
8. Przyczyny, przebieg i konsekwencje wojen domowych w świecie islamu. „Arabska wiosna” – Tunezja, Mali, Sudan, Sudan południowy, Libia, Syria, Egipt, Jemen. „Człowiek człowiekowi zgotował ten los”. Kocioł „balkański” na Bliskim Wschodzie. Jemen i południe kraju. Rozpad Iraku i niepodległość Kurdystanu. Katar, ZEA i ich polityczne ambicje. Czy ISIS zginie, czy wypełni pustkę geopolityczną po kolonizatorach?
9. Hegemonia Stanów Zjednoczonych, USA i prezydent Trump. Geopolityczne problemy Rosji. Szowinizm czy demokracja? Czy kowboje przestaną rządzić światem a zacznie Putin? Świat jedno czy dwubiegunowy? Chiny na „Wielkiej szachownicy”. Nowe Chiny i nowi politycy, chińskie inwestycje i interesy na świecie, BRIC i nowa RB ONZ. „Co tam Panie w polityce? – Chińczyki trzymają się mocno”.
10. Problemy Europy i UE. Bogata (?) Europa i jej problemy - meczet w Rzymie? Frank w Szwajcarii? Mafia w Italii. Czy kres kryzysu PIIGS, czy będzie ciąg dalszy. Ekonomiczna pozycja międzynarodowa Europy. „Quo vadis UE po Brexicie?” Starzejąca się Europa v. pokolenie millenium? „Bambini”, „oburzeni”, „nowa lewica” i „nowa prawica”. Nowe rządy w Grecji i rząd na Węgrzech. Kwestia legitymizacji urzędów UE i Brexit.
11. Geografia elektoralna - podstawowe pojęcia. Okręgi jedno czy wiele mandatowe? Postawy i preferencje wyborcze. Czyj jest twardy elektorat w Polsce? Wybory prezydenckie, parlamentarne, samorządowe, europejskie. Czy wybory mają jeszcze jakieś znaczenie w prowadzeniu polityki. Kto wygrywa wybory i dlaczego? Po co nam „wielka Warszawa”?
12. Polska geografia polityczna: gerrymandering, imigranci, świeckie państwo, silne wojsko, państwo narodowe. Światowe problemy badań: terroryzm, globalizacja, surowce, polityka USA, Brexit, gender, uchodźcy, polityka Turcji. Islam a wojny. Izrael v. Iran. Czy znany nam świat się kończy? Europa „dwóch prędkości”? „Czarna Afryka”. Konflikt cywilizacji? Czy świat w 2050r. będzie mówił po „chińsku”? „Nasza chata z kraja”? Polska liderem „międzymorza”? Czy możliwa jest autarkia polityczna? Czy grozi nam wojna? Czy wyjdziemy z UE?

Wybrana literatura przedmiotu

Blacksell M., 2008. Geografia polityczna, WN PWN, Warszawa.

Eberhardt P., 2004. Polska i jej granice. Z historii polskiej geografii politycznej, Wyd. UMCS, Lublin.

Ilieş A., 2010. Euroregional cross-border cooperation premises at the eastern external border of EU. Romania – borders and borderlands, Wydawnictwo UG, Pelplin-Gdańsk.

Piskozub A., 1987. Dziedzictwo polskiej przestrzeni, Ossolineum, Wrocław.

Rykiel Z., 2006. Podstawy geografii politycznej, PWE, Warszawa.

Sobczyński M., 2006. Państwa i terytoria zależne. Ujęcie geograficzno-polityczne, Wyd. AM, Toruń.

Szul R., 2009. Język, naród, państwo. Język jako zjawisko polityczne, WN PWN, Warszawa.

Wendt J., 2001. Geografia władzy w Polsce, Wyd. UG, Gdańsk.

Wendt J., 2007. Wymiar przestrzenny struktur i aktywności społeczeństwa obywatelskiego w Polsce, Wyd. IGIPZ PAN, Warszawa.

Internet (np. www.World Fact BOOK, CIA)

Egzamin

Egzamin ustny – w sesji egzaminacyjnej – obejmuje wykłady oraz pracę M. BlackSELLA.

Ćwiczenia: „Geografia polityczna” (20 godz. =12)

Tematyka:

Wprowadzeni do ćwiczeń. Tematyka zajęć. Sylabus. Efekty kształcenia. Literatura do zajęć. Forma prowadzenia zajęć. Zasady zaliczenia.

Kolokwium 1: „Państwa i ich stolice w Europie”.

Polska Romera i Nałkowskiego. Polska narodowa czy wielokulturowa. Dyskusja (1) na podstawie literatury.

Potencjał militarny państw w Europie. Sojusze obronne. Potencjał demograficzny i ekonomiczny. Prezentacja referatów (indywidualnie).

Mniejszości narodowe i etniczne w Polsce. Kolokwium 2: „Mniejszości w Polsce”. Dyskusja na podstawie literatury.

Mniejszości w Europie. Nowe mniejszości w krajach UE i ich problemy. Prezentacja posterów (praca w zespole).

Problem migracji do Europy i do Polski. Czy Polacy są ksenofobami? Dyskusja (2) na podstawie literatury.

Współczesna polityka zagraniczna Polski. Zmiany i kierunki polityki zagranicznej po 2016r. Dyskusja (3) na podstawie literatury.

Przyczyny, przebieg i konsekwencje konfliktów zbrojnych. Dyskusja na podstawie literatury. Kolokwium 3: „Państwa i stolice na świecie”.

Globalizacja i świat jednobiegunowy. Nowa / stara polityka USA. Dyskusja (4) na podstawie literatury.

Współczesne problemy w UE. Dyskusja na podstawie literatury. Praca pisemna (indywidualnie).

Wpływ zmian ordynacji wyborczej w Polsce na wyniki wyborów. Dyskusja (5) na podstawie literatury.

Wyzwania badawcze geografii politycznej. Dyskusja na podstawie literatury. Klasyfikacja i wystawienie ocen.

Literatura do ćwiczeń

do każdego tematu – literatura z wykładu, prasa, dodatkowe materiały na podstawie internetu.

Wykaz literatury

A. Literatura wymagana do ostatecznego zaliczenia zajęć (zdania egzaminu):

A.1. wykorzystywana podczas zajęć

- Blacksell M., 2008, Geografia polityczna, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa.
- Flint C. 2008, Wstęp do geopolityki, WN PWN, Warszawa.

A.2. Studiowana samodzielnie przez studenta

- Potulski J., 2010, Wstęp do geopolityki, Instytut Geopolityki, Częstochowa.
- Rykiel Z., 2006, Podstawy geografii politycznej, PWE, Warszawa.
- Tarkowski M., Ilieş A., (eds.) 2012, Cross-border cooperation and local development in Poland and Romania, EUO, Oradea.

B. Literatura uzupełniająca

- Eberhardt P., 2004, Polska i jej granice. Z historii polskiej geografii politycznej, Wydawnictwo UMCS, Lublin.
- Ilieş A., 2010, Euroregional cross-border cooperation premises at the eastern external border of EU. Romania – borders and borderlands, Wydawnictwo UG, Pelplin-Gdańsk.
- Piskozub A., 1987, Dziedzictwo polskiej przestrzeni, Ossolineum, Wrocław.
- Szul R., 2009, Język, naród, państwo. Język jako zjawisko polityczne, Wyd. Nauk. PWN, Warszawa.
- Wendt J., 2007, Wymiar przestrzenny struktur i społeczeństwa obywatelskiego w Polsce, IGiPZ PAN, Warszawa.

Efekty kształcenia (obszarowe i kierunkowe)	Wiedza
	<p>W_2 K_W06+++ wymienia kolejne etapy rozwoju gospodarczego świata, ocenia wpływ wydarzeń historycznych na aktualne zróżnicowanie i zmiany mapy politycznej świata (treści programowe: A. 3-4; B. 2) Sposób weryfikacji: Egzamin ustny; Kolokwium</p> <p>W_3 K_W10++ przedstawia uwarunkowania geograficznego zróżnicowania świata pod względem rozmieszczenia i zróżnicowania etnicznego w kontekście uwarunkowań przyrodniczych, społecznych, ekonomicznych i politycznych (treści programowe: A. 5; B. 1; B. 3) Sposób weryfikacji: Egzamin ustny; Dyskusja</p> <p>W_4 K_W11+++ rozpoznaje zróżnicowanie polityczne świata, ocenia poziom rozwoju gospodarczego wybranych regionów/państw/organizacji oraz analizuje przyczyny potencjalnych konfliktów (treści programowe: A. 3; A. 6; B. 3-4) Sposób weryfikacji: Egzamin ustny; Przedstawienie prezentacji; Dyskusja</p> <p>W_7 K_W17+++ opisuje i rozumie przemiany gospodarcze zachodzące w Polsce na tle zróżnicowania warunków przyrodniczych, ekonomicznych i politycznych oraz rozwoju technologicznego; krytycznie ocenia gospodarczą i polityczną pozycję Polski w Europie w kontekście procesów integracji europejskiej i globalizacji; analizuje zmiany społeczne i preferencje politycznych elektoratu (treści programowe: A. 4; B. 1; B. 5) Sposób weryfikacji: Egzamin ustny; Kolokwium; Ocena za badania ankietowe</p>
	Umiejętności
	<p>K_U01++ podaje i wyjaśnia podstawowe terminy i koncepcje z zakresu geografii politycznej w języku angielskim, w stopniu umożliwiającym korzystanie z literatury przedmiotu (treści programowe: A. 1-8; B. 1-5) Sposób weryfikacji: Egzamin ustny; Kolokwium</p> <p>K_U10+++ wykorzystuje wiedzę teoretyczną z zakresu nauk geograficznych oraz dostępne źródła informacji do prawidłowej interpretacji podstawowych procesów i zjawisk społecznych, gospodarczych i politycznych (treści programowe: A. 3-6; B. 1-5) Sposób weryfikacji: Egzamin ustny; Prezentacja; Dyskusja</p> <p>K_U11+++ rozpoznaje, opisuje i analizuje podstawowe problemy dotyczące zmian sytuacji społecznej, gospodarczej i politycznej w skali lokalnej, regionalnej i globalnej (treści programowe: A. 6-8; B. 1-5) Sposób weryfikacji: Egzamin ustny; Prezentacja; Dyskusja</p>
	Kompetencje społeczne (postawy)
	<p>K_K05+++ ma świadomość różnorodności kulturowej świata i jest zdolny do działań mających na celu zachowanie dziedzictwa kulturowego regionu, kraju, Europy</p>

(treści programowe: B. 1; B. 3)

Sposób weryfikacji: Kolokwium; Dyskusja

Kontakt

jan.wendt@ug.edu.pl

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

Projekt współfinansowany przez
Unię Europejską w ramach
Europejskiego Funduszu
Społecznego

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Nazwa przedmiotu		Kod ECTS	
Geograficzne systemy informacyjne		7.1.0348	
Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot			
Katedra Limnologii			
Studia			
wydział	kierunek	poziom	pierwszego stopnia
Wydział Oceanografii i Geografii	Geografia	forma	stacjonarne
		moduł	wszystkie
		specjalnościowy	wszystkie
		specjalizacja	wszystkie
Nazwisko osoby prowadzącej (osób prowadzących)			
dr Maciej Markowski; mgr Alicja Olszewska; mgr Michał Kitowski; dr Wojciech Staszek			
Formy zajęć, sposób ich realizacji i przypisana im liczba godzin		Liczba punktów ECTS	
Formy zajęć		6	
Wykład, Ćw. laboratoryjne		Zajęcia wymagające bezpośredniego udziału nauczyciela akademickiego:	
Sposób realizacji zajęć		udział w wykładach 30 godzin;	
zajęcia w sali dydaktycznej		udział w ćwiczeniach 30 godzin;	
Liczba godzin		udział w zaliczeniu 2 godziny;	
Wykład: 30 godz., Ćw. laboratoryjne: 30 godz.		udział w konsultacjach 15 godzin;	
		Łączna liczba godzin 77 godzin,	
		Liczba punktów ECTS: 3	
		Praca własna studenta:	
		przygotowanie do egzaminu	
		(studiowanie literatury)	
		zajęcia praktyczne	
		(przygotowywanie się do zajęć, samodzielne	
		wykonywanie prac, zadań projektowych,	
		badawczych itp.)	
		75 godzin,	
		Liczba punktów ECTS: 3	
		Sumaryczny nakład pracy studenta: 152 godziny.	
Cykl dydaktyczny			
2019/2020 zimowy, 2019/2020 letni			
Status przedmiotu		Język wykładowy	
obowiązkowy		polski	
Metody dydaktyczne		Forma i sposób zaliczenia oraz podstawowe kryteria oceny lub wymagania egzaminacyjne	
- Wykład z prezentacją multimedialną		Sposób zaliczenia	
- Ćwiczenia		Zaliczenie na ocenę	
•ćwiczenia laboratoryjne: praca w 2-osobowych zespołach		Formy zaliczenia	

	<p>Wykład</p> <ul style="list-style-type: none"> •kolokwium pisemne: testowe / z pytaniami otwartymi <p>Ćwiczenia</p> <ul style="list-style-type: none"> •kolokwium •realizacja projektów •ustalenie oceny zaliczeniowej na podstawie projektu realizowanego w trakcie semestru oraz kolokwium końcowego <p>Podstawowe kryteria oceny</p> <p>Wykład</p> <p>Wymagania egzaminacyjne:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Znajomość pojęć i terminów, umiejętność odpowiedniego doboru danych do analiz, znajomość procedur i możliwości wykorzystania GIS w praktyce. <p>Ćwiczenia</p> <p>Wymagania:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wywiązywanie się w terminie z realizacji zadań podejmowanych w ramach pracy własnej nad projektem pt. „środowiskowe uwarunkowania Kształtowania i użytkowania przestrzeni” • Estetyka i poprawność oddawanego projektu <p>Kryteria Ocen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kryteria oceny projektów: poprawność zastosowania poznanych metod analizy przestrzennych, przejrzystość przedstawienia wyników, • Kryteria oceny kolokwium: poprawność i kompletność rozwiązania postawionego problemu z wykorzystaniem analiz i narzędzi GIS
Sposób weryfikacji założonych efektów kształcenia	
Określenie przedmiotów wprowadzających wraz z wymogami wstępnymi	
<p>A. Wymagania formalne brak</p> <p>B. Wymagania wstępne Wiedza z zakresu: wybranych elementów matematyki (działania algebraiczne na liczbach, geometria, układy współrzędnych na płaszczyźnie), geografii na poziomie licealnym (formy terenowe ukształtowania powierzchni Ziemi, mapy kartograficzne i tematyczne, poziomicę, skale, układ współrzędnych geograficznych). Umiejętności: posługiwanie się mapą, podstawowa znajomość użytkowania komputera PC, programów Office oraz środowiska Windows.</p>	
Cele kształcenia	
<p>Zapoznanie się z możliwościami i praktycznym zastosowaniem GIS, poznanie zasad komponowania obrazu kartograficznego, nabycie teoretycznej i praktycznej wiedzy z zakresu projektowania i użytkowania GIS; poznanie metod analiz graficznych, umiejętność wykonywania analiz danych geograficznych przy wykorzystaniu GIS, prezentacji wyników, kompozycji map i wydruków, nabycie umiejętności posługiwania się oprogramowaniem GIS – ArcGIS lub QGIS lub MapInfo w stopniu podstawowym i średnim.</p>	
Treści programowe	
<p>A. Problematyka wykładu</p> <p>A.1. Składowe systemu GIS, przegląd oprogramowania, omówienie historii rozwoju i wdrożenia GIS oraz podstawowych zalet i korzyści</p> <p>A.2. Formaty danych w GIS - dane rastrowe i gridowe, dane wektorowe i ich atrybuty, typy danych</p> <p>A.3. Odzworowania kartograficzne i główne źródła ogólnodostępnych danych GIS</p> <p>A.4. Tworzenie danych przestrzennych - pozyskiwanie i źródła danych dla GIS, zasady wprowadzania danych, koncepcje budowy baz danych i konstrukcji map cyfrowych (wizualizacja baz danych)</p> <p>A.5. Dane wektorowe - poprawność, topologia rysunku wektorowego, geometria i błędy, przetwarzanie danych wektorowych - interpolacja</p> <p>A.6. Operacje na danych wektorowych, funkcje bazodanowe, przyłączanie danych - wykorzystywanie relacji przestrzennych między obiektami</p> <p>A.7. Dane rastrowe - rodzaje, wykorzystanie - klasyfikacja, dane gridowe - omówienie możliwości wykorzystania i przykłady zastosowań</p> <p>A.8. Prezentacja danych cyfrowych, analizy, modelowanie i wizualizacje</p> <p>A.9. Organizacja i funkcje baz danych GIS</p> <p>A.10. Projektowanie systemów informacji przestrzennej</p> <p>B. Problematyka ćwiczeń:</p> <p>B.1 Poznanie podstawowych pojęć z zakresu GIS</p> <p>B.2 Poznanie dostępnego i najczęściej wykorzystywanego oprogramowania GIS</p> <p>Praktyczne poznanie możliwości narzędzi GIS polegające na:</p> <p>B.3 Rysowaniu i edycji map wektorowych</p>	

- B.4 Importowanie baz danych w różnych formatach (np WMS, WFS, xls, dbf)
- B.5 Eksportowanie i wymiana danych wektorowych w najczęściej używanych formatach
- B.6 Analiza i prezentacja danych przestrzennych na mapach tematycznych (kartogramy, kartodiagramy, mapy rastrowe, modele 3D)
- B.7 Redakcja i przygotowywanie map do wydruków i publikacji

Wykaz literatury

A. Literatura wymagana do ostatecznego zaliczenia zajęć (zdania egzaminu):

A.1. wykorzystywana podczas zajęć

- Urbański J., 2008, GIS w badaniach przyrodniczych, Wyd. UG, Gdańsk
- Davis D., 2004, GIS dla każdego, Wydawnictwo Mikom, Warszawa.
- Gotlib D., Iwaniak A., Olszewski R., 2007. GIS. Obszary zastosowań. PWN Warszawa.
- Hernandez M. J., 2004. Bazy danych dla zwykłych śmiertelników, PWN-Mikom, Warszawa.- Kistowski M., Iwańska M., 1997, Systemy informacji geograficznej, Bogucki WN, Poznań
- Litwin L., Myrda G., 2005, Systemy informacji geograficznej, Helion, Gliwice.
- Longley P., Goodchild M., Maguire D., Rhind D., 2006, GIS Teoria i praktyka, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa.
- Magnuszewski A., 1999, GIS w geografii fizycznej, PWN, Warszawa.
- Tomlinson R., Thinking about GIS, 2013, Esri Press.

A.2. studiowana samodzielnie przez studenta

B. Literatura uzupełniająca

- ArcGIS tutorials: <http://desktop.arcgis.com/en/arcmap/10.3/main/get-started/arcgis-tutorials.htm>
- Nowatorska M., Wprowadzenie do Quantum GIS: http://qgis-polska.org/_media/czytelnia/wprowadzenie_do_quantum_gis.
- Mapinfo Professional - podręcznik użytkownika, 2007, Mapinfo Corporation, New York,
- Vertical Mapper Version 3.5 User Guide, Pitney Bowes Mapinfo.,
http://reference.mapinfo.com/software/vertical_mapper/english/3_5/VerticalMapperUserGuide.pdf

**Efekty kształcenia
(obszarowe i kierunkowe)****Wiedza**

K_W18++ Potrafi zastosować w stopniu podstawowym i rozumie podstawy teoretyczne technik pozyskiwania danych geograficznych i społecznych, w tym teledetekcji, pomiarów geodezyjnych i nawigacji satelitarnej (odniesienie do treści programowych: A4, B1, B2)

Sposób weryfikacji: kolokwium Wykonywane projekty

K_W19+ Potrafi zastosować statystykę opisową i matematyczną w zakresie pozwalającym na opis i analizę zjawisk geograficznych i społecznych (odniesienie do treści programowych: A6-A8, B6)

Sposób weryfikacji: kolokwium Wykonywane projekty

K_W20++ Prezentuje praktycznie – opisowo i w postaci działań informatycznych - podstawową wiedzę w zakresie systemów informacji geograficznej oraz metod prezentacji kartograficznej (odniesienie do treści programowych: A1-A4, A8, B1, B3, B7)

Sposób weryfikacji: kolokwium Wykonywane projekty

K_W21++ Prezentuje w praktyce i opisuje teoretycznie zasady obsługi podstawowego sprzętu i urządzeń służących do pozyskiwania oraz przetwarzania informacji geograficznych (odniesienie do treści programowych: B1, B2, B3, B4, B5)

Sposób weryfikacji: Wykonywane projekty

Umiejętności

K_U01++ Potrafi posługiwać się terminologią geograficzną w stopniu umożliwiającym korzystanie z literatury przedmiotu w języku polskim i/lub angielskim (odniesienie do treści programowych: A1, A2, A6, A7, B1)

K_U02++ Odnajduje, prezentuje i dokonuje wyboru niezbędnych informacji z literatury fachowej i innych źródeł, w tym źródeł elektronicznych (odniesienie do treści programowych: B6, B7)

K_U06+ Potrafi zaprezentować wykorzystanie technik geoinformatycznych oraz proste narzędzia statystyczne i metody analizy przestrzennej do określania relacji między różnorodnymi zmiennymi (odniesienie do treści programowych: A6-A8, B6)

K_U09++ Wykonuje opracowania i działania oparte na poprawnym wnioskowaniu na podstawie danych pochodzących z różnych źródeł, w tym źródeł kartograficznych (odniesienie do treści programowych: B6, B7)

K_U14++ Redaguje proste mapy tematyczne, korzystając z oprogramowania GIS oraz standardowego oprogramowania biurowego do prezentacji elementarnych zagadnień z zakresu nauk geograficznych (odniesienie do treści programowych: A4, A6, A8, B7)

Sposób weryfikacji: Wykonywane projekty, kolokwium

Kompetencje społeczne (postawy)

K_K01++ ma świadomość poziomu swoich kompetencji zawodowych i osobistych, rozumie potrzebę ich podnoszenia, a także aktualizuje i poszerza swoją wiedzę i umiejętności (odniesienie do treści programowych: B3-B7)

K_K02++ potrafi współdziałać i pracować w grupie, przyjmując w niej różne role (odniesienie do treści programowych: B3-B7)

K_K06++ jest odpowiedzialny za powierzony sprzęt oraz bezpieczeństwo pracy własnej i innych (odniesienie do treści programowych: B3-B7)

Sposób weryfikacji: obserwowanie pracy na zajęciach

Kontakt

maciej.markowski@ug.edu.pl

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCIProjekt współfinansowany przez
Unię Europejską w ramach
Europejskiego Funduszu
Społecznego**UNIA EUROPEJSKA**
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Nazwa przedmiotu		Kod ECTS	
Gleboznawstwo i geografia gleb		7.1.0065	
Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot			
Katedra Geomorfologii i Geologii Czwartorzędu			
Studia			
wydział	kierunek	poziom	wszystkie
Wydział Biologii	Waloryzacja i Zarządzanie Zasobami Przyrody	forma	wszystkie
		moduł specjalnościowy	wszystkie
		specjalizacja	wszystkie
Wydział Oceanografii i Geografii	Geografia	poziom	pierwszego stopnia
		forma	stacjonarne
		moduł specjalnościowy	wszystkie
		specjalizacja	wszystkie
Nazwisko osoby prowadzącej (osób prowadzących)			
dr Dawid Weisbrodt			
Formy zajęć, sposób ich realizacji i przypisana im liczba godzin		Liczba punktów ECTS	
Formy zajęć		3	
Wykład, Ćw. laboratoryjne		Zajęcia wymagające bezpośredniego udziału nauczyciela akademickiego:	
Sposób realizacji zajęć		udział w wykładach 20 godzin;	
zajęcia poza pomieszczeniami dydaktycznymi UG, zajęcia w sali dydaktycznej		udział w ćwiczeniach 10 godzin;	
Liczba godzin		udział w zaliczeniu 2 godziny;	
Wykład: 20 godz., Ćw. laboratoryjne: 10 godz.		udział w konsultacjach 20 godzin;	
		Łączna liczba godzin 52 godziny, Liczba punktów ECTS: 2	
		Praca własna studenta:	
		przygotowanie do zaliczenia (studiowanie literatury)	
		zajęcia praktyczne (przygotowywanie się do zajęć, samodzielne wykonywanie prac, zadań projektowych, badawczych itp.)	
		35 godzin, Liczba punktów ECTS: 1	
		Sumaryczny nakład pracy studenta: 87 godzin.	
Cykl dydaktyczny			
2019/2020 letni			
Status przedmiotu		Język wykładowy	
obowiązkowy		polski	
Metody dydaktyczne		Forma i sposób zaliczenia oraz podstawowe kryteria oceny lub wymagania egzaminacyjne	
		Sposób zaliczenia	
		Zaliczenie na ocenę	
		Formy zaliczenia	

<p>- Wykład z prezentacją multimedialną</p> <p>- Ćwiczenia</p> <p>•ćwiczenia laboratoryjne: analiza tekstów z dyskusją / metoda projektów (projekt badawczy, wykonywanie doświadczeń / projektowanie doświadczeń, demonstracja profili glebowych w terenie</p>	<p>- wykonanie pracy zaliczeniowej - projekt lub prezentacja</p> <p>- egzamin pisemny z pytaniami (zadaniami) otwartymi</p> <p>- egzamin pisemny testowy</p> <p>- wykonanie pracy zaliczeniowej - przeprowadzenie badań i prezentacja ich wyników</p> <p>- kolokwium</p>
<p>Podstawowe kryteria oceny</p> <p>Wykład Uzyskanie powyżej 50% liczby punktów z testu zaliczeniowego</p> <p>Ćwiczenia Zaliczenie kolokwium- 50% oceny. Zaliczenie prac własnych studentów- 50% oceny</p>	
<p>Sposób weryfikacji założonych efektów kształcenia</p>	
<p>Określenie przedmiotów wprowadzających wraz z wymogami wstępnymi</p>	
<p>A. Wymagania formalne brak</p> <p>B. Wymagania wstępne znajomość różnicowania pokrywy osadowej Ziemi i jej uwarunkowań, znajomość procesów geomorfologicznych (zwłaszcza egzogenicznych)</p>	
<p>Cele kształcenia</p>	
<p>Znajomość procesów i czynników glebotwórczych oraz ich wpływu na kształtowanie się gleb; znajomość metod analizy poszczególnych właściwości gleb, żyzności i urodzajności gleb; rozumienie znaczenia gleb dla środowiska przyrodniczego, rolnictwa; znajomość systematyki gleb Polski; umiejętność rozpoznawania i opisywania głównych typów, podtypów i rodzajów gleb Polski, ich genezy, budowy, właściwości, bonitacji, przydatności rolnej i znaczenia gospodarczego; znajomość rozmieszczenia gleb Polski i świata.</p>	
<p>Treści programowe</p>	
<p>A. Problematyka wykładu</p> <p>A.1 Charakterystyka procesów i czynników glebotwórczych oraz ich wpływ na kształtowanie się gleb</p> <p>A.2 Metody analizy poszczególnych właściwości gleb, żyzność i urodzajność gleb</p> <p>A.3 Przegląd metod badawczych używanych w gleboznawstwie</p> <p>A.4 Znaczenie gleb dla środowiska przyrodniczego, rolnictwa</p> <p>A.5 Najważniejsze typy, podtypy i rodzaje gleb Polski, ich geneza, budowa, właściwości, bonitacja, przydatność rolnicza i znaczenie gospodarcze</p> <p>A.6 Rozmieszczenie gleb Polski</p> <p>A.7 Znaczenie gleb kopalnych w rekonstrukcjach paleośrodowisk</p> <p>A.8 Ochrona gleb, potencjalne zagrożenia</p> <p>B. Problematyka ćwiczeń</p> <p>B.1 Pojęcie gleby i gruntu oraz ich role w środowisku i gospodarce człowieka.</p> <p>B.2 Podział utworów glebowych i gruntów oraz ich klasyfikacja.</p> <p>B.3 Pojęcie właściwości fizycznych utworów glebowych.</p> <p>B.4 Zasady ochrony środowiska glebowego</p> <p>B.5 Umiejętność sporządzania i interpretacji dokumentacji dotyczących własności środowiska gruntowo-glebowego.</p> <p>B.6 Umiejętność oceny przydatności środowiska gruntowo-glebowego pod prowadzoną gospodarkę człowieka.</p> <p>B.7 Rozmieszczenie ważniejszych typów gleb na świecie</p>	
<p>Wykaz literatury</p>	
<p>A. Literatura wymagana do ostatecznego zaliczenia zajęć (zdania egzaminu):</p> <p>A.1. wykorzystywana podczas zajęć</p> <p>Bednarek R., Prusinkiewicz Z., 1999, Geografia gleb. PWN, Warszawa.</p> <p>Bednarek R., Dziadowiec H., Pokojka U., Prusinkiewicz Z., 2005, Badania ekologiczno- gleboznawcze. PWN, Warszawa.</p> <p>Bednarek R., 2007, Znaczenie studiów paleopedologicznych w archeologii środowiskowej, W: Makohonienko M., Makowiecki D., Kurnatowska Z. (red.), Studia interdyscyplinarne nad środowiskiem i kulturą. Bogucki Wydawnictwo Naukowe, Poznań, 70-91.</p> <p>Brożek S. (red.), 2013. Gleby w środowisku przyrodniczymi krajobrazach Europy. Wydawnictwo Uniwersytetu Rolniczego w Krakowie</p> <p>Schealtz R., Anderson S., 2007, Soils, Genesis and Geomorphology. Cambridge University Press.</p> <p>A.2. studiowana samodzielnie przez studenta</p> <p>Mocek A (red.) 2015. Gleboznawstwo. Wydawnictwo Naukowe PWN</p> <p>B. Literatura uzupełniająca</p> <p>Hiller D., 2012. Gleba w środowisku. Wydawnictwo Naukowe PWN</p> <p>Myślińska E., 2001, Laboratoryjne badania gruntów. PWN, Warszawa.</p> <p>Racinowski R., Szczypiek T., Wach J., 2001, Prezentacja i interpretacja wyników badań uziarnienia osadów czwartorzędowych, wyd. UŚ, Katowice.</p>	

Efekty kształcenia (obszarowe i kierunkowe)	Wiedza K_W01 + Dostrzega związki gleboznawstwa i geografii gleb z innymi dyscyplinami naukowymi. (treści programowe: A.4, A.7, A.8, B.1, B.2) K_W02 ++ Definiuje podstawowe pojęcia związane ze strukturą środowiska glebowo-gruntowego. (B.1- K_W04 +++ Charakteryzuje podstawowe procesy, zjawiska i czynniki glebotwórcze oraz ich wpływ na kształtowanie się gleb (treści programowe: A.1-A.4,) K_W07 ++ Charakteryzuje znaczenie badań paleopedologicznych w rekonstrukcjach zmian środowiska przyrodniczego. (treści programowe: A.7) K_W08 +++ Charakteryzuje mnogość antropogenicznych oddziaływań na gleby w różnych strefach klimatycznych. (treści programowe: A.8) K_W13 ++ Klasyfikuje techniki ochrony gleb przed degradacją. (treści programowe: A.8) Sposób weryfikacji: zaliczenie z oceną (w), kolokwium (cw)
	Umiejętności K_U01+ Posługuje się terminologią gleboznawczą w stopniu umożliwiającym korzystanie z literatury przedmiotu w języku polskim i/lub angielskim. (treści programowe: A.1-A.8, B.1-B.4) Sposób weryfikacji: kolokwium K_U05 ++ Potrafi interpretować i weryfikować wyniki badań terenowych środowiska glebowo-gruntowego (treści programowe: B.2, B.5, B.6) Sposób weryfikacji: kolokwium, obserwacja pracy na zajęciach K_U09 ++ Poprawnie wnioskuje na podstawie danych pochodzących z różnych źródeł, w tym źródeł kartograficznych. (treści programowe:A.1-A.8,B.2-B.7) Sposób weryfikacji: praca zaliczeniowa, kolokwium, obserwacja pracy na zajęciach K_U11 ++ Formułuje podstawowe problemy dotyczące wpływu degradacji gleb w kontekście problemów z zaspokojeniem potrzeb żywieniowych krajów słabo rozwiniętych. (treści programowe: A.8,B7) Sposób weryfikacji: zaliczenie z oceną K_U12 ++ Analizuje przyczyny i przebieg podstawowych procesów i zjawisk zachodzących w pedosferze w warunkach antropopresji (A.8,B7) Sposób weryfikacji: zaliczenie z oceną K_U16 + Analizuje opracowania fizjograficzne w zakresie przydatności rolniczej gleb i stopnia ich degradacji, a także przydatności środowiska gruntowego pod działalność gospodarczą człowieka. (treści programowe: A.5, B.5-B.7) Sposób weryfikacji: prezentacja, praca zaliczeniowa.
	Kompetencje społeczne (postawy) K_K03++ Wykazuje gotowość do działań indywidualnych i społecznych, w tym na rzecz zachowania równowagi ekologicznej i ochrony zasobów glebowych Ziemi. (treści programowe: A.8) Sposób weryfikacji: obserwowanie pracy na zajęciach
Kontakt d.weisbrodt@ug.edu.pl; (058) 523 65 45	

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

Projekt współfinansowany przez
Unię Europejską w ramach
Europejskiego Funduszu
Społecznego

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Nazwa przedmiotu		Kod ECTS	
Kształtowanie i ochrona środowiska		7.1.0064	
Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot			
Katedra Geografii Fizycznej i Kształtowania Środowiska			
Studia			
wydział	kierunek	poziom	pierwszego stopnia
Wydział Oceanografii i Geografii	Geografia	forma	stacjonarne
		moduł	wszystkie
		specjalnościowy	wszystkie
		specjalizacja	wszystkie
Nazwisko osoby prowadzącej (osób prowadzących)			
dr Paweł Wiśniewski			
Formy zajęć, sposób ich realizacji i przypisana im liczba godzin		Liczba punktów ECTS	
Formy zajęć		4	
Wykład, Ćw. laboratoryjne		Zajęcia wymagające bezpośredniego udziału nauczyciela akademickiego:	
Sposób realizacji zajęć		udział w wykładach 30 godzin;	
zajęcia poza pomieszczeniami dydaktycznymi UG, zajęcia w sali dydaktycznej		udział w ćwiczeniach 20 godzin;	
Liczba godzin		udział w egzaminie 2 godziny;	
Wykład: 30 godz., Ćw. laboratoryjne: 20 godz.		udział w konsultacjach 18 godzin;	
		Łączna liczba godzin 70 godzin,	
		Liczba punktów ECTS: 2	
		Praca własna studenta:	
		przygotowanie do egzaminu (studiowanie literatury)	
		zajęcia praktyczne (przygotowywanie się do zajęć, samodzielne wykonywanie prac, przygotowanie się do kolokwium, analiza literatury itp.)	
		60 godzin,	
		Liczba punktów ECTS: 2	
		Sumaryczny nakład pracy studenta: 130 godzin.	
Cykl dydaktyczny			
2019/2020 letni			
Status przedmiotu		Język wykładowy	
obowiązkowy		polski	
Metody dydaktyczne		Forma i sposób zaliczenia oraz podstawowe kryteria oceny lub wymagania egzaminacyjne	
<ul style="list-style-type: none"> - Wykład z prezentacją multimedialną - Ćwiczenia •ćwiczenia laboratoryjne: analiza tekstów z dyskusją / metoda projektów / gry symulacyjne / praca w grupach / analiza przypadków/ dyskusja 		Sposób zaliczenia	
		<ul style="list-style-type: none"> - Zaliczenie na ocenę - Egzamin 	
		Formy zaliczenia	

	<p>Wykład</p> <ul style="list-style-type: none"> •egzamin pisemny: z pytaniami otwartymi, częściowo testowy <p>Ćwiczenia</p> <ul style="list-style-type: none"> •wykonanie pracy zaliczeniowej: przygotowanie projektu lub prezentacji / wykonanie określonej pracy praktycznej •ustalenie oceny zaliczeniowej na podstawie ocen cząstkowych otrzymywanych w trakcie trwania semestru <p>Podstawowe kryteria oceny</p> <p>Wykład: wiedza i umiejętności zgodne z określonymi efektami uczenia się – w tym w zakresie: złożoności, relacji i powiązań funkcjonalnych w środowisku; jego funkcji i dynamiki; przebiegu procesów przyrodniczych; postaci i źródeł degradacji środowiska; prawnych, ekonomicznych i technicznych instrumentów jego ochrony (w tym znajomości wszystkich prawnych form ochrony przyrody i środowiska); terminologii ochrony środowiska i form jego zagospodarowania; przyrodniczych obiektów chronionych o randze krajowej i międzynarodowej (np. Światowe Rezerwy Biosfery, parki narodowe)</p> <p>Ćwiczenia: obecność na zajęciach, terminowość, poprawność i kompletność realizacji wykonywanych ćwiczeń, zgodne z przyjętymi zasadami ich przygotowania, zaliczenie kolokwium sprawdzającego</p>
Sposób weryfikacji założonych efektów kształcenia	
Określenie przedmiotów wprowadzających wraz z wymogami wstępnymi	
<p>A. Wymagania formalne brak</p> <p>B. Wymagania wstępne posiada znajomość komponentów środowiska, podstawowych zjawisk fizycznogeograficznych, podstawowych pojęć biogeograficznych</p>	
Cele kształcenia	
<ol style="list-style-type: none"> 1 - poznanie prawnych, organizacyjnych, naturalnych i funkcjonalnych uwarunkowań ochrony środowiska; 2 - znajomość szczegółowa prawnych form ochrony przyrody i środowiska oraz umiejętność ich stosowania w ochronie zasobów; 3 - poznanie organów ochrony środowiska i ich kompetencji; 4 - poznanie zasad kształtowania i użytkowania przestrzeni w warunkach zrównoważonego rozwoju; 5 - poznanie podstawowych procesów przyrodniczych jako podstawy gospodarki i ochrony środowiska; 6 - poznanie uwarunkowań funkcjonowania środowiska naturalnego; 7 - poznanie podstawowych ekosystemów lądowych i ich znaczenia dla funkcjonowania środowiska i gospodarowania człowiekiem; 8 - poznanie zagrożeń środowiska i narzędzi przeciwdziałania im oraz zasad rekultywacji i rewitalizacji zasobów środowiska; 9 - opanowanie terminologii z zakresu ochrony środowiska i jej stosowania w polityce przestrzennej i ochronie środowiska; 10 - opanowanie umiejętności oceny i przewidywania procesów przyrodniczych, zagrożeń i oddziaływań na środowisko życia człowieka 	
Treści programowe	
<p>A. Problematyka wykładu</p> <p>A.1 - środowisko jako system – pojęcia podstawowe, geokomponenty, środowisko jako przedmiot ochrony,</p> <p>A.2 - historia ochrony środowiska,</p> <p>A.3 - akty i formy prawne ochrony środowiska oraz organy administracyjne i ich kompetencje,</p> <p>A.4 - europejska polityka w zakresie ochrony środowiska,</p> <p>A.5 - możliwości i ograniczenia w użytkowaniu zasobów środowiska,</p> <p>A.6 - zagrożenia i postaci degradacji zasobów środowiska w Europie (Raporty EEA),</p> <p>A.7 - metody i możliwości przeciwdziałania zagrożeniom i degradacjom środowiska,</p> <p>A.8 - polityka przestrzenna i ochrona środowiska w planowaniu przestrzennym,</p> <p>A.9 - różnorodność biologiczna, jej ochrona i znaczenie,</p> <p>A.10 - funkcje i znaczenie wybranych ekosystemów naturalnych,</p> <p>A.11 - rozwój zrównoważony - idea i praktyka;</p> <p>A.12 - ochrona łączności ekologicznej - korytarze ekologiczne i przejścia dla zwierząt,</p> <p>A.13. - ochrona, stan i zagrożenia środowiska w woj. pomorskim.</p> <p>B. Problematyka ćwiczeń</p> <p>B.1. Rodzaje i formy degradacji środowiska geograficznego</p>	

- B.2. Formy ochrony środowiska i ochrony przyrody
- B.3. Rekultywacja środowiska przyrodniczego
- B.4. Kształtowanie środowiska - aspekt komponentu i całości
- B.5. Wybrane zagadnienia zarządzania zasobami środowiska

Wykaz literatury

A. Literatura wymagana do ostatecznego zaliczenia zajęć (zdania egzaminu):

A.1. wykorzystywana podczas zajęć

- wykłady zaopatrzone zostały w opracowania i komentarze poszerzające zakres informacji, udostępnione na stronie internetowej Katedry Geografii Fizycznej i Kształtowania Środowiska UG;
- Barnier M., Atlas wielkich zagrożeń, Wyd. Naukowo-Techniczne, Warszawa;
- Żarska B., 2007, Ochrona krajobrazu, Wyd. SGGW, Warszawa;
- Ustawa Prawo ochrony środowiska;
- Ustawa o ochronie przyrody;
- Ustawa Prawo wodne;
- Ustawa o ochronie gruntów rolnych i leśnych;
- Dobrzańska D., Dobrzański G., Kielczewski D., 2008, Ochrona środowiska przyrodniczego, PWN, Warszawa.
- Maciak F., 2003, Ochrona środowiska przyrodniczego, PWN, Warszawa.
- Górka K., Poskrobko B., Radecki W., 2001, Ochrona środowiska, Polskie Wydawnictwo Ekonomiczne, Warszawa.
- Wąsikiewicz-Rusnak U., 2003, Ekorozwój w strategii gospodarowania, Wyd. Akademii Ekonomicznej w Krakowie, Kraków.
- Boć J., Nowacki K., Samborska-Boć E., 2004, Ochrona środowiska, Kolonia Limited.
- Kozłowski S., 2002, Ekorozwój. Wyzwanie XXI wieku, PWN, Warszawa.

A.2. studiowana samodzielnie przez studenta,

- Raporty European Environmental Agency
- Opracowanie ekofizjograficzne do Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Pomorskiego, Pomorskie Studia Regionalne, 2001, UMWP, Gdańsk,
- czasopismo „Aura”

B. Literatura uzupełniająca

- Bartkowski T., 1981, Kształtowanie i ochrona środowiska, PWN, Warszawa-Poznań.
- Sołowiej D., 1992, Podstawy metodyki oceny środowiska przyrodniczego człowieka, Wyd. Nauk. UAM, Poznań,
- Studia przyrodniczo-krajobrazowe województwa pomorskiego, Pomorskie Studia Regionalne, 2006, UMWP, Gdańsk,

Efekty kształcenia (obszarowe i kierunkowe)

Wiedza

- K_W03++ Potrafi wyliczyć i opisać podstawowe procesy i zjawiska zachodzące w środowisku przyrodniczym Ziemi (odniesienie do treści programowych A.1, A.6, B.1)
- K_W07+++ Opisuje cechy i składowe środowiska przyrodniczego Ziemi, charakteryzuje system wzajemnie powiązanych i oddziałujących na siebie komponentów oraz potrafi przewidzieć i wymienić skutki zmian w poszczególnych komponentach dla całego środowiska (odniesienie do treści programowych A.1, A.6, A.9, B.1)
- K_W09+++ Potrafi opisać i wyjaśnić podstawowe interakcje pomiędzy środowiskiem przyrodniczym a antropogenicznym (odniesienie do treści programowych A.1, A.4, A.5, A.6, A.7, A.8, A.10, A.11, B.1, B.2, B.3, B.4)
- K_W13+++ Rozróżnia i wylicza, potrafi wyjaśnić, opisać i sklasyfikować przejawy degradacji przyrody, wymienić prawne, ekonomiczne i techniczne instrumenty jej ochrony oraz zakres ich stosowania (odniesienie do treści programowych A.2, A.3, A.4, A.5, A.7, A.8, A.11, B.1, B.2, B.3, B.4)
- K_W14++ Potrafi w stopniu podstawowym, opisać, wyjaśnić i wymienić uwarunkowania przyrodnicze, społeczno-kulturowe, ekonomiczno-techniczne, polityczne i prawne gospodarki przestrzennej - ich znaczenie z punktu widzenia problemów zagospodarowania przestrzennego i planowania przestrzennego (odniesienie do treści programowych A.4, A.5, A.7, A.8, A.10, B.3, B.4)
- Sposób weryfikacji: Wykład - egzamin pisemny;
Ćwiczenia - kolokwium pisemne, ocena prac cząstkowych

Umiejętności

- K_U01+++ Potrafi zastosować w wypowiedzi ustnej i pisemnej terminologię geograficzną i korzystać z literatury przedmiotu w języku polskim i/lub angielskim

	<p>(odniesienie do treści programowych A.1, A.2, A.3, A.4, A.6, A.8, B.1, B.4)</p> <p>K_U02++ Umie odnaleźć i dokonać wyboru niezbędnych informacji z literatury fachowej i innych źródeł, w tym źródeł elektronicznych (odniesienie do treści programowych A.1, A.2, A.3, A.4, A.5, A.6, A.7, A.8, A.9, A.10, A.11, B.1, B.2, B.3, B.4)</p> <p>K_U12+++ Potrafi analizować, opisać i wyjaśnić przyczyny i przebieg podstawowych procesów i zjawisk zachodzących w środowisku geograficznym (odniesienie do treści programowych A.1, A.5, A.6, A.9, B.1, B.4)</p> <p>K_U13+++ Potrafi obserwować i opisywać zmiany zachodzące w krajobrazie oraz przewidywać dalsze kierunki jego rozwoju (odniesienie do treści programowych A.1, A.5, A.6, A.9, A.10, B.1, B.2, B.3, B.4)</p> <p>K_U15++ Umie dokonać podstawowej charakterystyki pisemnej i ustnej wybranego obszaru, objaśnić przyczyny zróżnicowania warunków biofizycznych i zjawisk społeczno-ekonomicznych (odniesienie do treści programowych A.1, A.5, A.6, A.9, A.10, A.11, B.1, B.2, B.3, B.4)</p> <p>Sposób weryfikacji: Wykład - egzamin pisemny; Ćwiczenia - kolokwium pisemne, ocena prac cząstkowych</p>
	<p>Kompetencje społeczne (postawy)</p> <p>K_K01++ ma świadomość poziomu swoich kompetencji zawodowych i osobistych, rozumie potrzebę ich podnoszenia, aktualizuje, poszerza swoją wiedzę i umiejętności</p> <p>K_K03++ wykazuje gotowość do działań indywidualnych i społecznych, w tym na rzecz zachowania równowagi ekologicznej i ochrony zasobów Ziemi</p> <p>Sposób weryfikacji: obserwowanie pracy na zajęciach; osobisty kontakt w czasie konsultacji</p>
<p>Kontakt</p> <p>p.wisniewski@ug.edu.pl</p>	

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

Projekt współfinansowany przez
Unię Europejską w ramach
Europejskiego Funduszu
Społecznego

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Nazwa przedmiotu		Kod ECTS	
Ochrona własności intelektualnej		7.1.0290	
Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot			
Katedra Prawa Cywilnego			
Studia			
wydział	kierunek	poziom	pierwszego stopnia
Wydział Oceanografii i Geografii	Geografia	forma	stacjonarne
		moduł specjalnościowy	wszystkie
		specjalizacja	wszystkie
Nazwisko osoby prowadzącej (osób prowadzących)			
dr Krzysztof Czub; prof. UG, dr hab. Maciej Barczewski; dr Ewelina Kowalska			
Formy zajęć, sposób ich realizacji i przypisana im liczba godzin		Liczba punktów ECTS	
Formy zajęć		1	
Wykład		Zajęcia wymagające bezpośredniego udziału nauczyciela akademickiego:	
Sposób realizacji zajęć		udział w wykładach 10 godzin;	
zajęcia w sali dydaktycznej		udział w zaliczeniu 1 godzina;	
Liczba godzin		udział w konsultacjach (kontakt oferowany) 6 godzin	
Wykład: 10 godz.		Łączna liczba godzin: 17;	
		Liczba punktów ECTS: 0,5	
		Praca własna studenta:	
		przygotowanie do zaliczenia (studiowanie literatury)	
		10 godzin,	
		Liczba punktów ECTS: 0,5	
		Sumaryczny nakład pracy studenta: 27 godzin	
Cykl dydaktyczny			
2019/2020 letni			
Status przedmiotu		Język wykładowy	
obowiązkowy		polski	
Metody dydaktyczne		Forma i sposób zaliczenia oraz podstawowe kryteria oceny lub wymagania egzaminacyjne	
Wykład problemowy		Sposób zaliczenia	
		Zaliczenie na ocenę	
		Formy zaliczenia	
		Wykład	
		•zaliczenie pisemne: testowe	
		Podstawowe kryteria oceny	
		Wykład	
		Zaliczenie wykładu odbędzie się w formie 10 pytań testowych z zakresu materiału będącego przedmiotem wykładów.	
Sposób weryfikacji założonych efektów kształcenia			
Określenie przedmiotów wprowadzających wraz z wymogami wstępnymi			
A. Wymagania formalne			
brak			
B. Wymagania wstępne			

Znajomość podstawowych pojęć i instytucji z zakresu prawa.	
Cele kształcenia	
Zapoznanie studentów z podstawowymi pojęciami i zasadami prawnej ochrony własności intelektualnej.	
Treści programowe	
<p>A. Problematyka wykładu</p> <p>I. Prawo autorskie</p> <p>a. Geneza praw autorskich</p> <p>b. Definicja i koncepcje systemowe</p> <p>c. Przesłanki ochrony</p> <p>e. Przedmiot i podmiot ochrony</p> <p>f. Kategorie praw autorskich</p> <p>g. Wyłączenia i ograniczenia ochrony</p> <p>II. Prawo własności przemysłowej</p> <p>a. Charakter praw do patentów, znaków towarowych, wzorów użytkowych, przemysłowych i oznaczeń geograficznych</p> <p>b. Ograniczenia praw własności przemysłowej</p>	
Wykaz literatury	
<p>A. Literatura wymagana do ostatecznego zaliczenia zajęć (zdania egzaminu):</p> <p>A.1. wykorzystywana podczas zajęć</p> <p>Ustawa z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych</p> <p>Ustawa z dnia 30 czerwca 2000 r. prawo własności przemysłowej</p> <p>A.2. studiowana samodzielnie przez studenta</p> <p>Barta J., Markiewicz R., Prawo autorskie i prawa pokrewne, 5 wyd., Kraków 2011</p> <p>Nowińska E., Promińska U., du Vall M., Prawo własności przemysłowej, LexisNexis 2010</p> <p>B. Literatura uzupełniająca</p> <p>Barczewski M., Traktatowa ochrona praw autorskich i praw pokrewnych, Warszawa 2007</p>	
Efekty kształcenia (obszarowe i kierunkowe)	Wiedza
	<p>K_W23+++ Student posiada podstawową wiedzę o normach oraz kierunku rozwoju ochrony własności intelektualnej, zarówno w wymiarze krajowym, jak i międzynarodowym. Zna i rozumie podstawowe pojęcia i zasady z zakresu ochrony własności przemysłowej i prawa autorskiego; potrafi korzystać z zasobów informacji patentowej</p> <p>Sposób weryfikacji: Zaliczenie pisemne</p>
	Umiejętności
	<p>K_U01+ Student posługuje się podstawowymi pojęciami z zakresu prawa własności intelektualnej. Rozróżnia kategorie praw własności intelektualnej.</p> <p>Sposób weryfikacji: Zaliczenie pisemne</p> <p>K_U02+ Student potrafi wyszukiwać, analizować, oceniać i użytkować informacje dotyczące wybranych zagadnień z zakresu prawa, a także opracowywać je metodą porównawczą.</p> <p>Sposób weryfikacji: Zaliczenie pisemne</p>
	Kompetencje społeczne (postawy)
	<p>K_K07+ samodzielnie podejmuje i inicjuje zachowania profesjonalne; planuje i organizuje ich przebieg</p>
Kontakt	
http://prawo.ug.edu.pl/pracownik/644/krzysztof_czub	

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

Projekt współfinansowany przez
Unię Europejską w ramach
Europejskiego Funduszu
Społecznego

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Nazwa przedmiotu		Kod ECTS	
Ćwiczenia terenowe - Geomorfologia		7.1.0131	
Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot			
Katedra Geomorfologii i Geologii Czwartorzędu			
Studia			
wydział	kierunek	poziom	wszystkie
Wydział Biologii	Przyroda	forma	wszystkie
		moduł specjalnościowy	wszystkie
		specjalizacja	wszystkie
Wydział Oceanografii i Geografii	Geografia	poziom	pierwszego stopnia
		forma	stacjonarne
		moduł specjalnościowy	wszystkie
		specjalizacja	wszystkie
Nazwisko osoby prowadzącej (osób prowadzących)			
dr Piotr Woźniak; dr Damian Moskalewicz			
Formy zajęć, sposób ich realizacji i przypisana im liczba godzin		Liczba punktów ECTS	
Formy zajęć		3	
Ćw. terenowe		Zajęcia wymagające bezpośredniego udziału nauczyciela akademickiego:	
Sposób realizacji zajęć		udział w ćwiczeniach 24 godziny	
zajęcia poza pomieszczeniami dydaktycznymi UG		udział w zaliczeniu 1 godzina	
Liczba godzin		udział w konsultacjach (kontakt oferowany) 5 godzin;	
Ćw. terenowe: 24 godz.		Łączna liczba godzin: 30,	
		Liczba punktów ECTS: 1	
		Praca własna studenta:	
		przygotowanie do zaliczenia, zajęcia praktyczne (przygotowywanie się do zajęć, grupowe wykonywanie pracy zaliczeniowej	
		50 godzin,	
		Liczba punktów ECTS: 2	
		Sumaryczny nakład pracy studenta: 80 godzin	
Cykl dydaktyczny			
2019/2020 letni			
Status przedmiotu		Język wykładowy	
obowiązkowy		polski	
Metody dydaktyczne		Forma i sposób zaliczenia oraz podstawowe kryteria oceny lub wymagania egzaminacyjne	
<ul style="list-style-type: none"> •praca w grupach •dyskusja •demonstracja / pokaz •projektowanie prac •badania terenowe 		Sposób zaliczenia	
		Zaliczenie na ocenę	
		Formy zaliczenia	
		<ul style="list-style-type: none"> •kolokwium •wykonanie pracy zaliczeniowej: przeprowadzenie badań terenowych i prezentacja ich wyników (pisemna i ustna) / wykonanie określonej pracy praktycznej 	
		Podstawowe kryteria oceny	

- aktywne uczestnictwo we wszystkich pracach terenowych
- ustalenie oceny zaliczeniowej na podstawie ocen częściowych otrzymanych w trakcie trwania zajęć za określone efekty pracy studenta (praca zaliczeniowa: wykonanie badań w terenie i opracowanie uzyskanych wyników, kolokwium)
- uzyskanie powyżej 50% liczby punktów z każdej z ocen częściowych

Sposób weryfikacji założonych efektów kształcenia

Określenie przedmiotów wprowadzających wraz z wymogami wstępnymi

A. Wymagania formalne

brak

B. Wymagania wstępne

orientacja w terenie, interpretacja map topograficznych, geologicznych i geomorfologicznych, predyspozycje fizyczne potrzebne do pracy w warunkach terenowych, umiejętność pracy w zespole

Cele kształcenia

Przygotowanie do planowania i samodzielnego prowadzenia terenowych badań geomorfologicznych (związanych z sondowaniem osadów oraz dokumentacją odsłoneń).

Treści programowe

B. Problematyka ćwiczeń

Opcja nr 1 – geomorfologia pojezierzy (Pojezierze Kaszubskie):

- B.1. Planowanie prac terenowych
- B.2. Metodyka wykonywania i opis odkrywek geologicznych i wierceń geologicznych
- B.3. Rozpoznanie i opis cech strukturalnych i teksturalnych osadów w warunkach terenowych
- B.4. Zapis procesów geologicznych i geomorfologicznych w osadach
- B.5. Identyfikacja i interpretacja środowisk sedimentacji osadów
- B.6. Rekonstrukcja rozwoju paleogeograficznego badanego obszaru

Opcja nr 2 – geomorfologia pobraży (Pobraże Kaszubskie):

- B.1. Planowanie prac terenowych
- B.2. Metodyka wykonywania i opis odkrywek geologicznych i wierceń geologicznych
- B.3. Rozpoznanie i opis cech strukturalnych i teksturalnych osadów w warunkach terenowych
- B.4. Zapis procesów geologicznych i geomorfologicznych w osadach
- B.5. Identyfikacja i interpretacja środowisk sedimentacji osadów
- B.6. Rekonstrukcja rozwoju paleogeograficznego badanego obszaru

Wykaz literatury

A. Literatura wymagana do ostatecznego zaliczenia zajęć:

- A.1. wykorzystywana podczas zajęć
- Allen P.A., 2000, Procesy kształtujące powierzchnię Ziemi, PWN, Warszawa.
- Jaroszewski W., 1986, Przewodnik do ćwiczeń z geologii dynamicznej, Wyd. Geologiczne, Warszawa.
- Klimaszewski M., 1978, Geomorfologia, PWN, Warszawa.
- Lindner L. (red.), 1992, Czwartorzęd. Osady. Metody badań. Stratygrafia, Wyd. PAE, Warszawa.
- Migoń P., 2006, Geomorfologia, PWN, Warszawa.
- Mycielska-Dowgiało E., Rutkowski J. (red.), 1995, Badania osadów czwartorzędowych. Wybrane metody, interpretacja wyników, WGiSR UW, Warszawa.
- Tobolski K., 2000, Przewodnik do oznaczania torfów i osadów jeziornych, Wyd. Nauk. PWN, Warszawa.

A.2. studiowana samodzielnie przez studenta

Zależna od obszaru, w którym wykonywane są ćwiczenia – opracowania opisujące rzeźbę i paleogeografię wybranego regionu

Efekty kształcenia (obszarowe i kierunkowe)

Wiedza

K_W07+++ Rozpoznaje, rozróżnia i charakteryzuje osady podstawowych środowisk sedimentacyjnych; rozpoznaje i opisuje formy rzeźby w terenie (treści programowe: B.3-5).

Sposób weryfikacji: praca zaliczeniowa / kolokwium

Umiejętności

K_U01++ Posługuje się terminologią z zakresu geomorfologii w stopniu umożliwiającym korzystanie z literatury przedmiotu w języku polskim i/lub angielskim (treści programowe: B.1-6)

Sposób weryfikacji: kolokwium

K_U07+++ Planuje i organizuje proste prace terenowe z geomorfologii dobierając odpowiedni do ich wykonania sprzęt (treści programowe: B.1).
Sposób weryfikacji: obserwowanie pracy na zajęciach

K_U03+++ , K_U04+++ , K_U05+++ Odczytuje i interpretuje poziomicowy rysunek rzeźby terenu; wybiera odpowiednie miejsce oraz wykonuje wiercenia przy użyciu ręcznych sond geologicznych różnego typu i odkrywkę geologiczną. Obsługuje podstawowy sprzęt geologiczny (świder geologiczny, puszka torfowa) i urządzenia służące do pozyskiwania oraz przetwarzania informacji geograficznych (treści programowe: B.2).
Sposób weryfikacji: obserwowanie pracy na zajęciach / praca zaliczeniowa

K_U08++ , K_U09+++ , K_U10+++ , K_U12++ , K_U13++ , K_U14++ Redaguje i interpretuje profil hipsometryczny, przekrój morfologiczno – geologiczny i proste szkice geomorfologiczne; na podstawie wykonanych badań i uzyskanych wyników wykonuje prostą rekonstrukcję rozwoju paleogeograficznego badanego obszaru oraz przewiduje dalsze kierunki jego rozwoju (treści programowe: B.3-6).
Sposób weryfikacji: praca zaliczeniowa

Kompetencje społeczne (postawy)

K_K02+++ Aktywnie współpracuje z grupą podczas prac terenowych (treści programowe: B.1-6).
K_K04+++ Terminowo realizuje prace indywidualne i zespołowe (treści programowe: B.1-6).
K_K06+++ Stosuje podstawowe zasady bezpieczeństwa i higieny pracy (treści programowe: B.1-5).
Sposób weryfikacji: obserwowanie pracy na zajęciach / praca zaliczeniowa

Kontakt

geopw@ug.edu.pl

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

Projekt współfinansowany przez
Unię Europejską w ramach
Europejskiego Funduszu
Społecznego

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Nazwa przedmiotu		Kod ECTS	
Ćwiczenia terenowe - Hydrologia		7.1.0066	
Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot			
Katedra Limnologii			
Studia			
wydział	kierunek	poziom	pierwszego stopnia
Wydział Oceanografii i Geografii	Geografia	forma	stacjonarne
		moduł specjalnościowy	wszystkie
		specjalizacja	wszystkie
Nazwisko osoby prowadzącej (osób prowadzących)			
prof. UG, dr hab. Dariusz Borowiak; dr Katarzyna Jereczek-Korzeniewska; prof. UG, dr hab. Roman Cieśliński; prof. UG, dr hab. Joanna Fac-Beneda; dr Izabela Chlost			
Formy zajęć, sposób ich realizacji i przypisana im liczba godzin		Liczba punktów ECTS	
Formy zajęć		3 Zajęcia wymagające bezpośredniego udziału nauczyciela akademickiego: udział w ćwiczeniach 24 godziny udział w zaliczeniu 2 godziny udział w konsultacjach (kontakt oferowany) 10 godzin Łączna liczba godzin: 46; Liczba punktów ECTS: 2 Praca własna studenta: przygotowanie do zaliczenia (studiowanie literatury) zajęcia praktyczne (przygotowywanie się do zajęć, samodzielne wykonywanie prac, zadań projektowych, badawczych itp.) 34 godziny, Liczba punktów ECTS: 1 Sumaryczny nakład pracy studenta: 80 godzin	
Sposób realizacji zajęć			
zajęcia poza pomieszczeniami dydaktycznymi UG			
Liczba godzin			
Ćw. terenowe: 24 godz.			
Cykl dydaktyczny			
2019/2020 letni			
Status przedmiotu		Język wykładowy	
obowiązkowy		polski	
Metody dydaktyczne		Forma i sposób zaliczenia oraz podstawowe kryteria oceny lub wymagania egzaminacyjne	
ćwiczenia terenowe		Sposób zaliczenia	
		Zaliczenie na ocenę	
		Formy zaliczenia	
		Ćwiczenia terenowe 1. Zaliczenie ustne 2. Wykonanie prac zaliczeniowych na bazie kartowania terenowego	
		Podstawowe kryteria oceny	
		1. Rozumienie i prawidłowe posługiwanie się terminologią z zakresu hydrologii w ramach przewidzianych tematyką zajęć. 2. Umiejętność stosowania podstawowych metod badawczych stosowanych w terenie	
Sposób weryfikacji założonych efektów kształcenia			
Określenie przedmiotów wprowadzających wraz z wymogami wstępnymi			

<p>A. Wymagania formalne brak</p>	
<p>B. Wymagania wstępne Umiejętność poruszania się w terenie, umiejętność czytania i interpretacji map topograficznych</p>	
<p>Cele kształcenia</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Poznanie przyczyn i geograficznych uwarunkowań krążenia wody w przyrodzie. 2. Przestrzenne zróżnicowanie obiektów hydrosfery i ich charakterystyka. 3. Poznanie wpływu człowieka na kształtowanie hydrosfery. 4. Poznanie źródeł informacji hydrologicznej. 	
<p>Treści programowe</p> <p>Treści programowe</p> <p>A. Problematyka wykładu -</p> <p>B. Problematyka ćwiczeń</p> <p>B.1. Kartowanie hydrograficzne</p> <p>B.2. Pomiar przepływu różnymi metodami.</p> <p>B.3. Rozpoznawanie typów i pomiar wydajności wypływów wód podziemnych. B.4. Pomiar poziomu wód podziemnych.</p> <p>B.5. Morfometria i batymetria jezior.</p> <p>B.6. Badanie podstawowych cech fizycznych i chemicznych wód powierzchniowych i podziemnych.</p> <p>B.7. Elementy gospodarki wodnej</p> <p>B.8. Zagrożenia i przeciwdziałanie zanieczyszczeniu środowiska wodnego</p> <p>B.9. Mapa hydrograficzna Polski w skali 1:50 000</p>	
<p>Wykaz literatury</p> <p>A. Literatura wymagana do ostatecznego zaliczenia zajęć (zdania egzaminu):</p> <p>A.1. wykorzystywana podczas zajęć</p> <p>Bajkiewicz-Grabowska E., Mikulski Z., 2002, Przewodnik do ćwiczeń z hydrologii ogólnej, PWN, Warszawa.</p> <p>Gutry-Korycka M., Werner-Więckowska H., 1989, Przewodnik do hydrograficznych badań terenowych, PWN, Warszawa.</p> <p>Instrukcja opracowania mapy hydrograficznej Polski, 1964, Dokum. Geogr. IG PAN.</p> <p>A.2. studiowana samodzielnie przez studenta</p> <p>Drwal J., Gołębiewski R., Lange W., 1975, Dorzecze Borucinki jako przykład zlewni reprezentatywnej Pojezierza Kaszubskiego, Zesz. Nauk. Wydz. BiNOZ UG, Geografia 3.</p> <p>C. Literatura uzupełniająca</p> <p>Pociask-Karteczka J., (red.), 2003, Zlewnia, właściwości i procesy, UJ IGiGP, Kraków.</p> <p>System Informacji o Terenie, Mapa Hydrograficzna Polski skala 1:50 000 w formie analogowej i numerycznej, Wytyczne techniczne K-3.4, 1997, GUGiK, Warszawa.</p> <p>Wytyczne techniczne K 3-4. Mapa hydrograficzna w skali 1:50 000, 1985, Warszawa.</p>	
<p>Efekty kształcenia (obszarowe i kierunkowe)</p>	<p>Wiedza</p> <p>K_W18++ Rozpoznaje i rozumie w stopniu podstawowym podstawy teoretyczne technik pozyskiwania danych geograficznych i społecznych, w tym teledetekcji, pomiarów geodezyjnych i nawigacji satelitarnej (treści programowe: B.1-B.9) Sposób weryfikacji: obserwacja pracy na zajęciach</p> <p>K_W19++ Opisuje statystycznie i matematycznie w zakresie pozwalającym na opis i analizę zjawiska geograficzne (treści programowe: B.1-B.9) Sposób weryfikacji: praca zaliczeniowa obserwacja pracy studenta</p> <p>K_W18+, K_W19+ Weryfikuje, klasyfikuje i szereguje dane zebrane w terenie posługując się metodami matematycznymi i statystycznymi w celu graficznego lub przestrzennego przedstawienia wyników do dalszej interpretacji, zna i stosuje sygnatury do przedstawiania zjawisk hydrologicznych praca zaliczeniowa Sposób weryfikacji: Obserwacja pracy na zajęciach</p> <p>K_W21+ Obsługuje podstawowy sprzęt i urządzenia służących pozyskiwaniu oraz przetwarzaniu informacji geograficznych (treści programowe: B.2,B.4-B.6) Sposób weryfikacji: Obserwacja pracy na zajęciach</p>

K_W21++ Obsługuje sprzęt i urządzenia do pomiarów cech fizyczno-chemicznych wody oraz zachowuje zasady bezpieczeństwa w posługiwaniu się nimi i poruszaniu się po terenie praca zaliczeniowa

Sposób weryfikacji: Obserwacja pracy na zajęciach

Umiejętności

K_U04+++ Przeprowadza podstawowe obserwacje procesów i zjawisk hydrologicznych zachodzących w środowisku geograficznym (treści programowe: B.1-B.9)

Sposób weryfikacji: Obserwacja pracy na zajęciach

K_U03+++ Czyta i interpretuje mapę topograficzną i na jej podstawie, zgodnie z wytycznymi kartowania hydrograficznego, gromadzi wszelkie dane do stworzenia mapy hydrograficznej: lokalizuje, rozpoznaje i notuje obiekty hydrograficzne, uzasadnia ich położenie, charakteryzuje, wykreśla działy wodne, nanosi elementy gospodarki wodnej, wykonuje niezbędne pomiary

K_U05++ Wykonuje standardowe pomiary terenowe z zakresu nauk geograficznych oraz interpretuje ich wyniki (treści programowe: B.2, B.4-B.6)

K_U05+ Dobiera i stosuje w praktyce sprzęt i urządzenia do pomiarów hydrologicznych oraz cech fizycznych i chemicznych wód powierzchniowych i podziemnych, dokonuje wyboru miejsc pomiarowych i uzasadnia swój wybór, dokonuje niezbędnych obliczeń, przedstawia uzyskane wyniki w formie graficznej lub w postaci mapy oraz interpretuje otrzymane wyniki

K_U06++ Wykorzystuje techniki geoinformatyczne oraz proste narzędzia statystyczne i metody analizy przestrzennej do określania relacji między różnorodnymi zmiennymi (treści programowe: B.1-B.9)

Sposób weryfikacji: Obserwacja pracy na zajęciach, praca zaliczeniowa

K_U07++ Planuje i przeprowadza proste postępowanie badawcze z zakresu hydrologii pod kierunkiem opiekuna naukowego (treści programowe: B.1-B.9)

Sposób weryfikacji: Obserwacja pracy na zajęciach

K_U12++ Analizuje przyczyny i przebieg podstawowych procesów i zjawisk zachodzących w środowisku geograficznym (treści programowe: B.1-B.9)

K_U13++ Obserwuje i opisuje zmiany zachodzące w krajobrazie oraz przewiduje dalsze kierunki jego rozwoju (treści programowe: B.1-B.9)

K_U06+, K_U07+, K_U12+, K_U13+ Weryfikuje wiedzę zdobytą podczas wykładów i ćwiczeń audytoryjnych z rzeczywistością w terenie, stosuje poznane metody badawcze, wnioskuje i prognozuje

Sposób weryfikacji: Obserwacja pracy na zajęciach, praca zaliczeniowa

Kompetencje społeczne (postawy)

K_K02++ Współdziała i pracuje w grupie, przyjmując w niej różne role (treści programowe: B.1-B.9)

K_K04++ Przyjmuje odpowiedzialność za pracę własną oraz wykazuje gotowość podporządkowania się zasadom pracy w zespole i ponoszenia odpowiedzialności za wspólnie zrealizowane zadania (treści programowe: B.1-B.9)

K_K06++ Przyjmuje odpowiedzialność za powierzony sprzęt oraz bezpieczeństwo pracy własnej i innych (treści programowe: B.1-B.9)

K_K02+, K_K04+, K_K06+ Bierze czynny udział w zajęciach, widzi potrzebę sprawiedliwego podziału pracy w grupie, ponosi odpowiedzialność za powierzone zadanie oraz sprzęt, proponuje rozwiązania i sposoby realizacji zadań, ustala i planuje podział kompetencji

Sposób weryfikacji: Obserwacja pracy na zajęciach

Kontakt

geodb@ug.edu.pl

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

Projekt współfinansowany przez
Unię Europejską w ramach
Europejskiego Funduszu
Społecznego

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Nazwa przedmiotu		Kod ECTS	
Ćwiczenia terenowe regionalne (Wyżyny i góry)		7.1.0216	
Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot			
Katedra Limnologii			
Studia			
wydział	kierunek	poziom	pierwszego stopnia
Wydział Oceanografii i Geografii	Geografia	forma	stacjonarne
		moduł specjalnościowy	wszystkie
		specjalizacja	wszystkie
Nazwisko osoby prowadzącej (osób prowadzących)			
prof. UG, dr hab. Dariusz Borowiak; dr Michał Marosz; dr Małgorzata Owczarek; dr Wojciech Staszek; dr Kamil Nowiński; mgr Michał Kitowski			
Formy zajęć, sposób ich realizacji i przypisana im liczba godzin		Liczba punktów ECTS	
Formy zajęć		4 Zajęcia wymagające bezpośredniego udziału nauczyciela akademickiego: udział w ćwiczeniach 36 godzin udział w zaliczeniu 2 godziny udział w konsultacjach (kontakt oferowany) 12 godzin, Łączna liczba godzin: 50; Liczba punktów ECTS: 2 Praca własna studenta: przygotowanie do zaliczenia (studiowanie literatury); zajęcia praktyczne (przygotowywanie się do zajęć, samodzielne wykonywanie prac, zadań projektowych, badawczych itp.) 50 godzin; Liczba punktów ECTS: 1 Sumaryczny nakład pracy studenta: 100 godzin	
Sposób realizacji zajęć			
zajęcia poza pomieszczeniami dydaktycznymi UG			
Liczba godzin			
Ćw. terenowe: 36 godz.			
Cykl dydaktyczny			
2019/2020 letni			
Status przedmiotu		Język wykładowy	
obowiązkowy		polski	
Metody dydaktyczne		Forma i sposób zaliczenia oraz podstawowe kryteria oceny lub wymagania egzaminacyjne	
Ćwiczenia •opracowanie wybranego zagadnienia związanego tematycznie z obszarami wyżyn i gór Polski (przygotowanie i redakcja posteru) •konsultacje z opiekunem będącym koordynatorem realizowanego tematu •obserwacja i wnioskowanie w terenie •prezentacja zagadnienia przedstawionego na posterze w trakcie zajęć terenowych •wykłady i dyskusja		Sposób zaliczenia	
		Zaliczenie na ocenę	
		Formy zaliczenia	
		- • przygotowanie posteru na zadany temat i prezentacja jego treści na stanowisku dydaktycznym w trakcie trwania zajęć terenowych • prowadzenie dziennika praktyk terenowych (treści zawarte w posterach oraz wykładach wygłaszanych na stanowiskach dydaktycznych przez prowadzących zajęcia) - kolokwium	
		Podstawowe kryteria oceny	

Zaliczenie kolokwium (wymagane jest zdobycie min. 51% możliwych do uzyskania punktów z egzaminu pisemnego obejmującego zakres materiału realizowanego na zajęciach terenowych i prezentowanego podczas sesji posterowych);
Przygotowanie i prezentacja posteru (poprawność merytoryczna i kompletność przekazywanej informacji, jasność i płynność wypowiedzi, jakość graficzna prezentacji);
Złożenie dziennika praktyk.
Ocena końcowa jest średnią ocen otrzymanych przez studenta z kolokwium zaliczeniowego oraz za przygotowanie prezentacji (posteru). Wymagane jest też złożenie dziennika praktyk.

Sposób weryfikacji założonych efektów kształcenia

Określenie przedmiotów wprowadzających wraz z wymogami wstępnymi

A. Wymagania formalne

brak

B. Wymagania wstępne

Wiedza ogólna z zakresu podstaw geografii fizycznej, geologii, geomorfologii, hydrologii, klimatologii, geografii ekonomicznej i społecznej
Student posiada podstawową wiedzę na temat funkcjonowania środowiska przyrodniczego oraz interakcji człowiek-środowisko

Cele kształcenia

Poznanie charakterystycznych cech środowiska przyrodniczego obszarów gór i wyżyn południowej Polski: prawidłowości, różnice oraz unikalność krajobrazów gór i wyżyn (piętrowość roślinno-klimatyczna, analiza porównawcza regionów, itd.). Zapoznanie się z przeszłością geologiczną oraz ewolucją rzeźby gór starych lub młodych (zależnie od przyjętego wariantu ćwiczeń). Zrozumienie roli wydarzeń historycznych w kształtowaniu stosunków społecznych i gospodarczych na obszarach transgranicznych. Wyjaśnianie współzależności czynników przyrodniczych, historycznych, społecznych i gospodarczych dla rozwoju regionalnego.

Treści programowe

Treści programowe

A. Problematyka ćwiczeń

- A.1. Historia rozwoju Sudetów (Karpatów) jako jednostki geologicznej. Rzeźba glacialna i peryglacialna. Procesy stokowe. Surowce mineralne i skalne oraz ich wykorzystanie. Zjawiska i formy krasowe w pasie gór i wyżyn. Charakterystyka pokrywy glebowej obszaru Polski południowej.
- A.2. Piętra klimatyczno-roślinne na obszarze gór polskich. Przewodnie cechy klimatu obszarów górskich i wyżynnych. Wpływ rzeźby i ekspozycji na warunki klimatyczne. Lokalne systemy przepływu powietrza. Zróżnicowanie bioklimatyczne.
- A.3. Opady atmosferyczne a odpływ powierzchniowy w Karpatach i Sudetach. Wyływy wód podziemnych. Charakterystyczne cechy sieci hydrograficznej południowej Polski. Przełomy rzeczne i ich geneza. Profil podłużny i spadek rzek górskich (progi, wodospady, kotły eworsyjne). Naturalne i antropogeniczne uwarunkowania powodzi w pasie gór i wyżyn. Budowle hydrotechniczne (zbiorniki zaporowe i ich funkcje, zapory przeciwrumowiskowe). Wody mineralne i lecznicze.
- A.4. Ochrona przyrody: parki narodowe i krajobrazowe południowej Polski.
- A.5. Sieć osadnicza i przemiany demograficzne. Procesy migracyjne i ich polityczne, gospodarcze oraz społeczne uwarunkowania. Gospodarka rolno-żywnościowa na obszarze południowej Polski.
- A.6. Główne ośrodki przemysłowe południowej Polski ze szczegółowym omówieniem specyfiki gospodarczej regionu.
- A.7. Zagospodarowanie turystyczne pasa gór i wyżyn. Przyrodnicze i antropogeniczne uwarunkowania rozwoju turystyki. Degradacja środowiska przyrodniczego: konflikty pomiędzy turystyką a potrzebą ochrony przyrody (antropocentryzm i ekocentryzm).
- A.8. Dziedzictwo kulturowe południowej Polski. Współpraca transgraniczna.

Wykaz literatury

A. Literatura wymagana do ostatecznego zaliczenia zajęć:

A.1. wykorzystywana podczas zajęć

- 1. Kondracki J., 2002, Geografia Polski. Mezoregiony fizycznogeograficzne. PWN, Warszawa, 340 s.
- 2. Notatki własne sporządzone w trakcie trwania ćwiczeń terenowych.

A.2. studiowana samodzielnie przez studenta

- 1. Bibliografia szczegółowa wskazywana indywidualnie przez osoby prowadzące zajęcia (odpowiednio do tematyki realizowanego zagadnienia).

B. Literatura uzupełniająca

Efekty kształcenia (obszarowe i kierunkowe)

K_W04 – Rozumie podstawowe procesy i zjawiska zachodzące w środowisku przyrodniczym Ziemi, a w ich interpretacji opiera się na podstawach empirycznych, rozumiejąc znaczenie i zastosowanie metod jakościowych, matematycznych i statystycznych (P1A_W02, P1A_W03)
K_W07 – Ma podstawową wiedzę o środowisku

Wiedza

- 1. Opisuje i wyjaśnia zróżnicowanie środowiska przyrodniczego pasa gór i wyżyn południowej Polski (treści programowe: A.1–A.4)
- 2. Opisuje i wyjaśnia zróżnicowanie społeczno-kulturowe i ekonomiczne pasa gór i wyżyn południowej Polski (treści programowe: A.5–A.8)
- 3. Identyfikuje i wyjaśnia podstawowe interakcje zachodzące pomiędzy warunkami środowiska przyrodniczego gór i wyżyn a działalnością człowieka przebiegającą na

<p>geograficznym Ziemi, rozumianym jako jednolity system wzajemnie powiązanych i oddziałujących na siebie komponentów (P1A_W01, P1A_W02, P1A_W04)</p> <p>K_W08 – Zna zróżnicowanie środowiska przyrodniczego Ziemi oraz rozumie w stopniu podstawowym jego funkcjonowanie i dynamikę zmian (P1A_W01, P1A_W02, P1A_W04)</p> <p>K_W16 – Ma podstawową wiedzę dotyczącą uwarunkowań i czynników rozwoju lokalnego i regionalnego (P1A_W08, S1A_W08)</p> <p>K_W17 – Rozumie przemiany społeczno-gospodarcze zachodzące w Polsce na tle zróżnicowania warunków przyrodniczych, ekonomicznych i politycznych oraz rozwoju technologicznego, a także potrafi określić gospodarczą i polityczną pozycję Polski w Europie w kontekście procesów integracji europejskiej i globalizacji (P1A_W04, S1A_W03, S1A_W08)</p> <p>K_W09 – rozumie podstawowe interakcje pomiędzy środowiskiem przyrodniczym a antropogenicznym (P1A_W01, P1A_W04, S1A_W03)</p> <p>K_W12 – potrafi wskazać podstawowe przyrodnicze i antropogeniczne przyczyny zróżnicowania dynamiki rozwoju społeczno-gospodarczego regionów (S1A_W03, S1A_W07, S1A_W08)</p> <p>K_W13 – rozumie i klasyfikuje przejawy degradacji przyrody, wskazuje prawne, ekonomiczne i techniczne instrumenty jej ochrony oraz rozumie zakres ich stosowania (P1A_W04, S1A_W07)</p> <p>K_U02 – Umie odnaleźć i dokonać wyboru niezbędnych informacji z literatury fachowej i innych źródeł, w tym źródeł elektronicznych (P1A_U02, P1A_U03, S1A_U02)</p> <p>K_U04 – Potrafi przeprowadzić podstawowe obserwacje procesów i zjawisk zachodzących w środowisku geograficznym (P1A_U06, S1A_U02)</p> <p>K_U12 – Umie analizować przyczyny i przebieg podstawowych procesów i zjawisk zachodzących w środowisku geograficznym (S1A_U01, S1A_U03)</p> <p>K_U13 – Potrafi obserwować i opisywać zmiany zachodzące w krajobrazie oraz przewidywać dalsze kierunki jego rozwoju (S1A_U03, S1A_U04)</p> <p>K_U15 – Umie dokonać podstawowej charakterystyki wybranego obszaru, objaśniając przyczyny zróżnicowania warunków biofizycznych i zjawisk społeczno-ekonomicznych (P1A_U09, S1A_U02, S1A_U09)</p> <p>K_U17 – Potrafi stosować język naukowy i wypowiadać się oraz dyskutować na tematy dotyczące zagadnień geograficznych w języku polskim i/lub języku obcym (P1A_U08, S1A_U10, P1A_U10)</p> <p>K_K02 – Potrafi współdziałać i pracować w grupie, przyjmując w niej różne role (P1A_K02, S1A_K02, P1A_K03)</p> <p>K_K04 – Jest odpowiedzialny za pracę własną oraz wykazuje gotowość podporządkowania się zasadom pracy w zespole i ponoszenia odpowiedzialności za wspólnie zrealizowane zadania (P1A_K02, S1A_K02, P1A_K04, S1A_K04)</p> <p>K_K05 – Ma świadomość różnorodności kulturowej świata i jest zdolny do działań mających na celu zachowanie dziedzictwa kulturowego regionu, kraju, Europy (S1A_K05)</p>	<p>tym obszarze (treści programowe: A.3–A.4, A.6–A.8)</p> <p>Umiejętności</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Posługuje się poprawną terminologią geograficzną, dyskutuje na tematy dotyczące problematyki poruszanej w ramach ćwiczeń (treści programowe: A.1–A.8) 2. Wybiera, porządkuje i analizuje informacje zawarte w literaturze oraz innych źródłach (w tym źródłach elektronicznych) niezbędne do rozwiązania postawionego problemu naukowego (treści programowe: A.1–A.8) 3. Przygotowuje, redaguje i referuje wybrane zagadnienia z zakresu nauk geograficznych (treści programowe: A.1–A.8) 4. Wyprowadza wnioski i wykrywa prawidłowości przyrodnicze oraz społeczno-ekonomiczne na podstawie obserwacji (treści programowe: A.1–A.8) <p>Kompetencje społeczne (postawy)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Pracuje w zespole realizując sumiennie powierzone mu przez grupę zadanie 2. Wykazuje odpowiedzialność za wykonanie powierzonego zadania oraz angażuje się i przejawia kreatywność w jego rozwiązywaniu
---	--

Kontakt	
geodb@univ.gda.pl	

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

Projekt współfinansowany przez
Unię Europejską w ramach
Europejskiego Funduszu
Społecznego

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Nazwa przedmiotu		Kod ECTS	
Ćwiczenia terenowe – meteorologia i klimatologia		7.1.0067	
Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot			
Katedra Meteorologii i Klimatologii			
Studia			
wydział	kierunek	poziom	pierwszego stopnia
Wydział Oceanografii i Geografii	Geografia	forma	stacjonarne
		moduł specjalnościowy	wszystkie
		specjalizacja	wszystkie
Nazwisko osoby prowadzącej (osób prowadzących)			
dr Michał Marosz; mgr Michał Kitowski; dr Janusz Filipiak; mgr Krzysztof Wiejak; dr Mirosława Malinowska; dr Małgorzata Owczarek			
Formy zajęć, sposób ich realizacji i przypisana im liczba godzin		Liczba punktów ECTS	
Formy zajęć		3 Zajęcia wymagające bezpośredniego udziału nauczyciela akademickiego: udział w ćwiczeniach 24 godziny, udział w zaliczeniu 2 godziny, udział w konsultacjach (kontakt oferowany) 4 godziny; Łączna liczba godzin: 30; Liczba punktów ECTS: 1 Praca własna studenta: przygotowanie do zaliczenia (studiowanie literatury) zajęcia praktyczne (przygotowywanie się do zajęć, samodzielne wykonywanie prac, zadań projektowych, badawczych itp.) 45godzin: Liczba punktów ECTS: 2 Sumaryczny nakład pracy studenta: 75 godzin	
Sposób realizacji zajęć			
zajęcia poza pomieszczeniami dydaktycznymi UG			
Liczba godzin			
Ćw. terenowe: 24 godz.			
Cykl dydaktyczny			
2019/2020 letni			
Status przedmiotu		Język wykładowy	
obowiązkowy		polski	
Metody dydaktyczne		Forma i sposób zaliczenia oraz podstawowe kryteria oceny lub wymagania egzaminacyjne	
Ćwiczenia •praktyczne ćwiczenia z zakresu obsługi meteorologicznego sprzętu pomiarowego •przygotowanie i przeprowadzenie badań topoklimatycznych •opracowanie wyników pomiarów •sporządzenie sprawozdania z przeprowadzonych badań		Sposób zaliczenia	
		Zaliczenie na ocenę	
		Formy zaliczenia	
		Ćwiczenia -Uczestnictwo w topoklimatycznych badaniach terenowych; -Opracowanie wyników badań – sprawozdanie pisemne (praca zespołowa) -Test kontrolny ze znajomości meteorologicznego sprzętu pomiarowego	
		Podstawowe kryteria oceny	
		Ćwiczenia - sprawozdania z przeprowadzonych badań terenowych - zaliczenie testu znajomości meteorologicznego sprzętu pomiarowego (uzyskanie powyżej 50% liczby punktów)	

Sposób weryfikacji założonych efektów kształcenia	
Określenie przedmiotów wprowadzających wraz z wymogami wstępnymi	
<p>A. Wymagania formalne brak</p> <p>B. Wymagania wstępne teoretyczna znajomość topoklimatycznych metod badań terenowych i podstawowego meteorologicznego sprzętu pomiarowego</p>	
Cele kształcenia	
<ul style="list-style-type: none"> • Ogródek meteorologiczny • Meteorologiczny sprzęt pomiarowy • Obserwacje meteorologiczne • Badania terenowe 	
Treści programowe	
<p>Ogródek meteorologiczny</p> <p>A1. Rozmieszczenie przyrządów pomiarowych, terminy pomiarów i obserwacji, kolejność pomiarów Sprzęt meteorologiczny; zasady działania i obsługa:</p> <p>A2. barometr ręczny, pyrrometr CNR-1, pyranometr CM-3, heliograf Campbella Stokesa, automatyczne stacje meteorologiczne: WatchDog WD-2000, Milos 500, termometry: stacyjny zwykły, maksymalny, minimalny, gruntowy, wodny, wiatromierze: soniczny WS-425, Lambrechta, M-47, AC-1, deszczomierze: Hellmanna, elektryczny Vaisala RG-13H, ewaporometr GGI 3000, pluwiograf, samopisy: termohigrograf, barograf, psychrometry: Assmanna, Augusta,</p> <p>Obserwacje meteorologiczne:</p> <p>A3. Ocena wielkości i rodzaju i zachmurzenia</p> <p>A4. Zjawiska meteorologiczne (opady, osady, fotometeory, stan gruntu)</p> <p>Badania terenowe:</p> <p>A5. Definiowanie celu i zakresu badań</p> <p>A6. Określenie metod badawczych (w zależności od celu badań)</p> <p>A7. Wyznaczenie liczby i lokalizacji punktów pomiarowych</p> <p>A8. Techniczne przygotowanie pomiarów i sprzętu,</p> <p>A9. Praktyczne opanowanie techniki wykonywania pomiarów,</p> <p>A10. Przeprowadzenie badań terenowych,</p> <p>A11. Opracowanie wyników pomiarów</p>	
Wykaz literatury	
<p>A. Literatura wymagana do ostatecznego zaliczenia zajęć (zdania egzaminu):</p> <p>A.1. wykorzystywana podczas zajęć:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Janiszewski F., 1988, Instrukcja dla stacji meteorologicznych, IMGW, Wyd. Geol., Warszawa - Malinowska M. (red.), 2010, Przewodnik do ćwiczeń z meteorologii i klimatologii, Wyd. UG, Gdańsk. - Wyszowski A., 2009, Przewodnik do ćwiczeń terenowych z meteorologii i klimatologii, Wyd. UG, Gdańsk. <p>A.2. studiowana samodzielnie przez studenta:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Rózdziński K., 1995 i 1996, Miernictwo meteorologiczne, IMGW, cz. I i II, Warszawa. - Kossowska-Cezak U., Martyn D., Olszewski K., Kopacz-Lembowicz M., 2000, Meteorologia i klimatologia. Pomiary, obserwacje, opracowania, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa-Łódź <p>B. Literatura uzupełniająca</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kozłowska-Szczęsna T., Błażejczyk K., Krawczyk B., 1997, Bioklimatologia człowieka. Metody i ich zastosowanie w badaniach bioklimatu Polski, IGIPIZ PAN, Monografie 1, Warszawa - Paszyński J., 1980, Metody sporządzania map topoklimatycznych, Dokumentacja Geograficzna, IGIPIZ, z. 3, Warszawa. - Romanowa E.N., 1977, Mikroklimatičeskaja izmjenčivost osnovnych elementov klimata, Gidrometeoizdat, Leningrad. 	
Efekty kształcenia (obszarowe i kierunkowe)	Wiedza
	<p>K_W04++ rozumie podstawowe procesy i zjawiska zachodzące w warstwie granicznej atmosfery, a w ich interpretacji opiera się na podstawach empirycznych, rozumiejąc znaczenie i zastosowanie metod jakościowych (treści programowe: A.5, A.6, A.11)</p> <p>K_W07+++ ma podstawową wiedzę o środowisku geograficznym Ziemi, rozumianym jako jednolity system wzajemnie powiązanych i oddziałujących na siebie komponentów, w szczególności oddziaływania środowiska geograficznego na kształtowanie warunków topoklimatycznych (treści programowe: A.5, A.6, A.11)</p> <p>Sposób weryfikacji: ocena raportu z wykonanych badań terenowych</p>
	Umiejętności

	<p>K_U04+++ potrafi przeprowadzić podstawowe obserwacje procesów i zjawisk zachodzących w atmosferze (treści programowe: A.2, A.3, A.4) Sposób weryfikacji: obserwowanie pracy na zajęciach</p> <p>K_U05+++ umie wykonać standardowe pomiary terenowe z zakresu meteorologii oraz interpretuje ich wyniki (treści programowe: A.1, A.5, A.6, A.7, A.8, A.9, A.10, A.11) Sposób weryfikacji: ocena raportu z wykonanych badań terenowych</p> <p>K_U12+++ umie analizować przyczyny i przebieg podstawowych procesów i zjawisk zachodzących w relacji atmosfera i szeroko rozumiane podłoże, (treści programowe: A.11) Sposób weryfikacji: ocena raportu z wykonanych badań terenowych</p>
	<p>Kompetencje społeczne (postawy)</p> <p>K_K04+++ jest odpowiedzialny za pracę własną oraz wykazuje gotowość podporządkowania się zasadom pracy w zespole i ponoszenia odpowiedzialności za wspólnie zrealizowane zadania (treści programowe: A.5, A.6, A.10, A.11)</p> <p>K_K06++ jest odpowiedzialny za powierzony meteorologiczny sprzęt pomiarowy (treści programowe: A.5, A.6, A.10, A.11) Sposób weryfikacji: obserwowanie pracy na zajęciach</p>
<p>Kontakt</p> <p>geocelt@ug.edu.pl</p>	